

۹۴,۴,۲۲

به نام خداوند بخشنده مهربان

تجلی سیمای زن
در آثار منیر و روانی پور

مژگان نوروزی

انتشارات تیرگان

برسئله: نوروزی، مژگان
عنوان و نام پدیدآور: تجلی سیمای زن در آثار منیرو روانی پور /
مژگان نوروزی

مشخصات نشر: تهران: تیرگان، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۶۲ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۴-۱۱۷-۶

وضعیت فهرست نویسی: قیای مختصر.

شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۵۶۱۱۶

انتشارات تیرگان

تهران، صندوق پستی: ۱۱۴-۱۷۱۸۵، تلفن: ۵۹۰۰۸۸۰ و ۰۹۱۲۶۱۱۵۱

E-mail: pub@yahoo.com / www.tirganpub.ir

تجلی سیمای زن
در آثار منیرو روانی پور
مؤلف: مژگان نوروزی

طراح جلد: مریم میرحسینی مطلق

لیتوگرافی: صدف • چاپخانه مهارت • صحافی: مهرگان

نوبت چاپ نخست: ۱۳۹۵ • شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان • شماره نشر: ۳۲۸

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۴-۱۱۷-۶

© حق چاپ: ۱۳۹۵، انتشارات تیرگان

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	ک
فصل اول : تاریخچه ادبیات داستانی و انواع آن.....	۱
الف - تاریخچه.....	۳
ب - انواع داستان.....	۹
- داستان.....	۹
- قلمه.....	۱۱
- رمانس.....	۱۲
- رمان.....	۱۳
- رمان فارسی و ایرانی.....	۱۴
- رمان نو، ضد رمان.....	۱۴
- داستان کوتاه.....	۱۵
- تفاوت داستان کوتاه و ناول.....	۱۶
ج - نگاهی به ادبیات معاصر ایران در دهه های اخیر.....	۱۷
- رواج رئالیسم.....	۲۱
- رئالیسم جادویی.....	۲۳
- حضور پر حجم نویسندگان زن در سال های اخیر.....	۲۵
فصل دوم: نقد و گونه های آن در ایران.....	۲۹
- تعریف نقد ادبی.....	۳۱
- هدف نقد ادبی.....	۳۳

تجلی سیمای زن ز □

- ۳۳ - منتقد ادبی
- ۳۵ - خرده‌گیری و بدبینی نسبت به نقد
- ۳۶ - ارزیابی نقد ادبی
- ۳۷ - فوائد نقد ادبی
- ۳۷ - نسبی بودن نقد ادبی
- ۳۸ - نقد ادبی و ادبیات
- ۳۹ - نقد ادبی در ایران
- ۴۰ - نقد واز ساختن
- ۴۱ - نقد فمینیستی
- ۴۳ - تاریخچه فمینیسم
- ۴۴ - معنی فمینیسم
- ۴۷ - سیر تحول تاریخی طرفداری از حقوق زن
- ۴۷ - موج اول
- ۴۷ - موج دوم
- ۴۷ - موج سوم
- ۴۸ - گرایش‌های مختلف طرفداری از حقوق زنان
- ۵۰ - جامعه‌شناسی زن باوری
- ۵۱ - جنبش آزادی زنان اسلامی

فصل سوم: گذری بر زندگی آثار و اندیشه‌های منیرو روانی پور..... ۵۳

- ۵۵ - الف - زندگینامه و آثار
- ۵۹ - ب - شخصیت‌های داستان‌های روانی پور

- ۶۰ زنان -
- ۶۷ نقطه اشتراک زنان داستان‌های روانی پور -
- ۶۷ مردان -
- ۶۹ داستان‌نویسان زن و مرد از دیدگاه روانی پور -
- ۷۱ موتیف‌های تکرار شونده -
- ۷۱ آینه‌ها -
- ۷۱ سیرزن‌ها -
- ۷۲ زاویه دیددانی کل -
- ۷۲ زن نویسنده -
- ۷۳ خوادران پندانه -
- ۷۳ راننده‌ها و غریبه‌های سرگردان -
- ۷۳ طبیعت -
- ۷۵ ج - باورها و اعتقادات خرافی -
- ۷۵ آبی‌ها -
- ۷۵ سرخ‌ها -
- ۷۵ بوسلمه -
- ۷۶ پری -
- ۷۶ آل -
- ۷۶ پری دریاها -
- ۷۸ د- ویژگی‌های داستان‌های روانی پور -
- ۷۸ شیوه‌های نگارش -
- ۷۹ ویژگی‌های فکری -
- ۷۹ ویژگی‌های زبانی -
- ۸۱ ویژگی‌های ادبی -

تجلی سیمای زن ط □

- ۸۱ فضای اجتماعی داستان‌ها
- ۸۲ سنت و مدرنیته
- ۸۵ جریان سیال ذهن
- فصل چهارم: خلاصه و تحلیل آثار داستانی روانی‌پور به ترتیب سال نشر ۸۷
- ۹۱ الف - مجموعه کنیزو (۱۳۶۷)
- ۹۲ - کنیزو
- ۹۵ - شب بلند
- ۹۹ - آب
- ۱۰۲ - طاووس‌های زرد
- ۱۰۳ - دریا در تاکستان
- ۱۰۴ - مانا، مانای مهربان
- ۱۰۴ - پرشنگ
- ۱۰۵ - مشنگ
- ۱۰۷ - جمعه خاکستری
- ۱۰۸ ب - رمان اهل غرق (۱۳۶۷)
- ۱۱۱ - زنان در اهل غرق
- ۱۱۵ ج - رمان دل فولاد (۱۳۶۹)
- ۱۱۹ د - مجموعه سنگ‌های شیطان (۱۳۶۹)
- ۱۲۰ ه - مجموعه سیر یا... سیریا (۱۳۷۲)
- ۱۲۳ و - رمان کولی کنار آتش ۱۳۷۸
- ۱۳۰ ز - مجموعه زن فرودگاه فرانکفورت (۱۳۸۰)
- ۱۳۸ ح - مجموعه نازلی (۱۳۸۲)
- ۱۴۰ - رعنا
- ۱۴۸ - شایان

- ۱۴۹..... - نازلی
- ۱۵۱..... - تقسیم‌بندی داستان‌ها براساس نوع
- ۱۵۲..... - تقسیم‌بندی داستان‌ها بر پایه شهر و روستا
- ۱۵۴..... - نمودارها
- ۱۵۵..... - فرجام سخن
- ۱۵۸..... - کتابنامه

پیشگفتار

مطالعه آثار نویسندگان دهه شصت می‌توان، به حضور پرحجم نویسندگان زن دست یافت که هم‌اوردی آنان در آن سال‌ها با نویسندگان مرد نمی‌توان نادیده گرفت.

آنها توانستند آن نیمه پنهان یا به عبارتی آن حافظه گم شده تاریخی خویش را دریابند و به معرض قضاوت جامعه بگذارند. گفتنی است که اغلب زنان داستان‌نویس ما در حوزه داستان‌های کوتاه به موفقیت‌هایی چشم‌گیر دست یافته‌اند. اما متأسفانه در قلمرو رمان و داستان‌های بلند، به جز چند نفر، بقیه در گستره محمل‌های داستانی و چشم‌اندازهای پیچیده رمان به قصه‌های مان‌گاری نزدیک نشده‌اند. شاید بتوان داستان‌نویسان زن، دوره معاصر را به سه گروه تقسیم کرد:

نخست، گروهی چون سیمین دانشور و نویسنده‌ای که در ردیف ایشان قرار دارند و از گذشته‌های پربار فرهنگی، هنوز بهره‌ای برای گفتن دارند و اغلب در قالب‌های رئالیستی قلم می‌زنند.

گروه دوم: کسانی که شیوه‌های نوشتن و تفکر داستانی را در این سال‌ها به خوبی دریافته‌اند و در قد و اندازه‌های به قول معروف با کلاس‌تری می‌نویسند و به مقوله جنسیت و ویژگی‌های زنان، چندان توجهی ندارند و طرح هرگونه ستمی را برای همگان به یکسان می‌بینند و درنهایت از تقسیم‌بندی‌های زنانه و مردانه فاصله می‌گیرند.

و اما **گروه سوم:** گروهی هستند که بر بنیاد اندیشه‌های فمینیستی و نگاه‌های خاص زنانه خود می‌نویسد و بر این باورند که با طرح مسائلی از این دست می‌توان جامعه را متوجه مطالبات هویت و باورهای خود کرد. در این میان خانم منیرو روانی‌پور را می‌توان نویسنده زنان دانست و شاید بهترین دلیل این نامگذاری آن باشد که او در تمام داستان‌هایش اعم از رمان و داستان کوتاه بیشتر از زنان سخن گفته است.

من با دهنی خلاق و بهره‌گیری از شیوه رئالیسم جادویی توانسته است در برخی از داستان‌های خود حال و هوایی غیرعادی و جدا از زندگی روزمره را از ورای عینک خیال پردازانه خویش تصویر سازد. در این زمینه، آن دسته از داستان‌های روانی‌پور به موفقیت رسیده‌اند که تصاویر خیال نویسنده را با واقعیت‌های زندگی بومی مردمی که نویسنده آن‌ها را می‌شناسد، آمیخته کرده است.

در این داستان‌ها، شجاعت، تجربه عمیق نویسنده از روابط اجتماعی، ویژگی‌های منطقه‌ای و جغرافیایی و خواسته‌ها و نیازهای قشر خاصی از مردم باعث خلق فضای صمیمی و در عین حال رؤیایگونه شده است، که زبان خاص خود را در بیان درخشان و ذهنیت‌هایش دارد. بایسته است در این مجموعه که سعی شده به بررسی داستان‌های کوتاه نویسنده پرداخته شود، از راهنمایی‌های استاد فرزانه جناب آقای دکتر ابوالقاسم رادفر که در به سامان رساندن این رساله از من کمک‌های دروغ نمودند کمال تشکر را داشته باشم. همچنین از مدیر محترم نشر تیرگان که خدمات فرهنگی شایسته تقدیر را به انجام می‌رسانند، از صمیم قلب سپاسگزارم.